JISMONIY TARBIYA VA SPORT MASHG'ULOTLARINI O'TKAZISHDA PEDAGOGLARNING MAHORATI

Ergasheva Madina Zafarjon qizi
Telefon raqam: +998 94 628 07 03

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini o'tkazishda pedagoglarning mahorati tadqiq etiladi. Muallif mahoratni umumpedagogik ko'nikmalarning xususiy ko'rinishi sifatida emas, balki fanning o'ziga xos sharoitlaridan kelib chiqadigan mustaqil kasbiy konstrukt sifatida talqin qiladi: jismoniy tarbiyada o'rganish predmeti harakat bo'lib, u ko'rinadigan, ochiq va shu bois muvaffaqiyatsizligi ham ommaviy tarzda namoyon bo'ladi. Tadqiqotda L. Shulmanning fan-didaktik bilim konsepsiyasi, D. Zidentopning jismoniy tarbiyada faol o'quv vaqti ko'rsatkichi, J. Rinkning o'quv vazifasini rivojlantirish modeli hamda R. Shmidt va T. Li ishlab chiqqan harakatni o'rganishdagi qayta aloqa nazariyasi metodologik tayanch sifatida qo'llaniladi. Tahlil natijasida mahoratning to'rt o'lchovli modeli asoslanadi va uning o'zagi harakat xatosining sababini aniqlay bilish — diagnostik kuzatuv qobiliyati ekanligi ko'rsatiladi. Yakuniy qismda baholashning o'lchanadigan mezonlari taklif etiladi.

Kalit so'zlar: jismoniy tarbiya, pedagogik mahorat, fan-didaktik bilim, faol o'quv vaqti, diagnostik kuzatuv, harakat xatosi, qayta aloqa, yo'llanma gipotezasi, o'quv vazifasini rivojlantirish, tashkiliy tartib, xavfsizlik, inklyuziya, o'qitish uslublari, baholash mezonlari, metodik model.

KIRISH

Pedagogik mahorat kategoriyasi o'qituvchining kasbiy faoliyatini tavsiflovchi eng keng tarqalgan tushunchalardan biri bo'lsa-da, uning jismoniy tarbiya sohasiga nisbatan talqini ko'pincha umumiy xarakter kasb etadi. Odatda mahorat deganda mashg'ulotni tashkil eta bilish, intizomni saqlash va shaxsiy jismoniy tayyorgarlik tushuniladi. Mazkur tavsif noto'g'ri emas, biroq u fanning o'ziga xosligini qamrab olmaydi va natijada barcha fan o'qituvchilari uchun bir xil, universal tavsiyalar ishlab chiqiladi. Mazkur masalaning nazariy asosi L. Shulman kiritgan fan-didaktik bilim konsepsiyasida ochib berilgan. Unga ko'ra, o'qituvchining kasbiy bilimi na sof fan bilimi, na sof pedagogik bilimdir u muayyan fan mazmunini muayyan shogirdlar uchun o'zlashtiriladigan shaklga keltirish haqidagi alohida bilim turidir. Shu mantiqqa ko'ra, jismoniy tarbiya o'qituvchisining mahorati ham fan mazmunidan mustaqil mavjud bo'lmaydi: u mazkur fanning tabiati bilan belgilanadigan o'ziga xos shaklga ega. Jismoniy tarbiyaning boshqa o'quv fanlaridan uch jihati bilan prinsipial farqi mavjud. Birinchi jihat o'rganish predmetining ko'rinadigan va ochiq bo'lishi. Matematika darsida xato daftarda qoladi va uni faqat o'qituvchi ko'radi; jismoniy tarbiya mashg'ulotida esa muvaffaqiyatsizlik butun sinf oldida sodir bo'ladi. Mazkur holat boshqa hech bir fanda shu darajada uchramaydigan hissiy yuklamani keltirib chiqaradi va u pedagogik mahoratning mustaqil o'lchovini talab qiladi. Ikkinchi jihat mashg'ulotning katta, ochiq makonda, harakatdagi guruh va jihozlar bilan olib borilishi. Bunday sharoitda tashkiliy masalalar ikkinchi darajali emas, mashg'ulotning asosiy tarkibiy qismi hisoblanadi. Jihozni tarqatish, guruhlarni almashtirish, bir mashqdan ikkinchisiga o'tish bularning har biri vaqt talab qiladi va ular samarasiz tashkil etilsa, mashg'ulotning o'quv mazmuniga ajratiladigan vaqt keskin qisqaradi. Uchinchi jihat xavfsizlik

Mualliflik huquqi egasi tomonidan ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

masalasining konstitutiv xarakteri. Boshqa fanlarda o'qituvchining xatosi o'zlashtirish sifatiga ta'sir qiladi; jismoniy tarbiyada esa u bevosita jarohatga olib kelishi mumkin. Shu bois xavfsizlikni ta'minlash mahoratning qo'shimcha talabi emas, uning ajralmas tarkibiy qismidir. O'zbekiston Respublikasining 2026-yil 24-martdagi O'RQ-1123-son «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida»gi Qonuni mazkur sohaning yangilangan huquqiy asosini belgilab berdi, 2024-yil 1-fevraldagi O'RQ-901-son «Pedagogning maqomi to'g'risida»gi Qonun esa pedagogning huquqlari, majburiyatlari va kasbiy faoliyat kafolatlarini mustahkamladi. Mashg'ulot samaradorligini obyektiv o'lchash masalasida D. Zidentop va uning hammualliflari ishlab chiqqan faol o'quv vaqti ko'rsatkichi hal qiluvchi ahamiyatga ega. Mazkur ko'rsatkich mashg'ulotning umumiy davomiyligidan emas, har bir shogird muvaffaqiyat darajasi yetarli bo'lgan holda haqiqatan ham mashq qilayotgan vaqtdan kelib chiqadi. Tadqiqotlar ko'rsatadiki, an'anaviy tashkil etilgan mashg'ulotda bu vaqt umumiy davomiylikning kichik ulushini tashkil etadi: shogirdlarning katta qismi navbatda turadi, ko'rsatma tinglaydi yoki jihoz almashinishini kutadi.

Mazkur ko'rsatkichning metodik qiymati shundaki, u mahoratni umumiy taassurot darajasidan o'lchanadigan hodisaga aylantiradi. Yigirma nafar shogird bitta to'p bilan navbatda turgan mashq tashqaridan tartibli ko'rinadi, biroq unda bir vaqtning o'zida bitta ishtirokchi mashq qiladi va o'n to'qqiz nafari kutadi. Aynan shu oddiy hisob mashg'ulotni qayta loyihalash uchun eng kuchli dalil bo'lib xizmat qiladi. O'quv vazifasini bosqichma-bosqich rivojlantirish masalasida J. Rink taklif etgan model qo'llaniladi. Unga ko'ra, murabbiy vazifani uch yo'nalishda o'zgartiradi: kengaytirish murakkablikni bosqichma-bosqich oshirish; aniqlashtirish bajarish sifatiga e'tiborni qaratish; qo'llash o'rganilganni natijaga yo'naltirilgan sharoitga ko'chirish. Amaliyotdagi tipik nuqson mazkur ketma-ketlikning buzilishida: murabbiy murakkablikni oshiradi, biroq sifatni aniqlashtirish bosqichini o'tkazib yuboradi va natijada noto'g'ri harakat qolipi mustahkamlanadi. Qayta aloqa masalasi harakatni o'rganish nazariyasida alohida o'rganilgan va u kutilmagan xulosaga olib keladi. R. Shmidt va T. Li umumlashtirgan tadqiqotlarga ko'ra, qayta aloqaning haddan tashqari ko'p berilishi joriy bajarishni yaxshilaydi, biroq uzoq muddatli o'zlashtirishga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Buning sababi shundaki, shogird tashqi ko'rsatmaga qaram bo'lib qoladi va o'z harakatini mustaqil nazorat qilish mexanizmini shakllantirmaydi. Mazkur hodisa yo'llanma gipotezasi nomi bilan ma'lum. Pedagogik xulosa esa an'anaviy tasavvurga zid: mahorat qayta aloqa berishni emas, uni o'rinli paytda ushlab turishni ham qamrab oladi. Jismoniy tarbiyada baholash masalasi alohida axloqiy murakkablikka ega. Agar baho faqat mutlaq natijaga yugurish vaqti yoki sakrash balandligiga qarab qo'yilsa, u ko'p jihatdan shogirdning tug'ma jismoniy ma'lumotlarini o'lchaydi, uning sa'y-harakatini emas. Bunday tizimda jismonan kuchli shogird mashq qilmasdan ham yuqori baho oladi, zaif tayyorgarlikdagi shogird esa qancha urinmasin, past natijada qolaveradi. Natijada baholash motivatsiyani so'ndiradi va fanning asosiy maqsadiga zid ishlaydi. Mazkur muammoning metodik yechimi mutlaq natijadan voz kechishda emas, uni shaxsiy o'sish dinamikasi bilan to'ldirishdadir: shogirdning joriy natijasi uning o'z oldingi natijasi bilan solishtiriladi va aynan o'sish baholanadi. O'qituvchining shaxsiy namoyishi masalasi ham amaliyotda tez-tez muhokama qilinadi. An'anaviy tasavvurga ko'ra, pedagog har bir harakatni o'zi mukammal bajarib ko'rsatishi lozim. Harakatni o'rganish nazariyasi namunaning ahamiyatini tasdiqlaydi, biroq namuna manbai o'qituvchining o'zi bo'lishi shart emas. Yaxshi tayyorgarlikdagi shogird, videoyozuv yoki bosqichma-bosqich tasvir ko'pincha samaraliroq namuna beradi, chunki ular takroran ko'rsatilishi va sekinlashtirilishi mumkin. Mazkur holat yosh ulg'aygan yoki jarohat olgan pedagoglar uchun ayniqsa muhim: namoyish qila olmaslik mahoratning pasayishini anglatmaydi, zero mahoratning o'zagi harakatni bajarishda emas, uni tahlil qila bilishda yotadi.

Mualliflik huquqi egasi tomonidan ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

O'qituvchining uslubiy repertuari masalasida M. Mosston ishlab chiqqan o'qitish uslublari spektri muhim yo'nalish beradi. Mahoratning ko'rsatkichi biror uslubga sodiqlik emas, vazifaga qarab uslub tanlay bilishdir: yangi va xavfli harakatni o'rgatishda buyruq uslubi oqlangan, taktik qarorni shakllantirishda esa u samarasiz. Bir uslub doirasida qolib ketgan pedagog turli o'quv vazifalarini bir xil vosita bilan hal etishga urinadi va muqarrar ravishda ularning bir qismida muvaffaqiyatsizlikka uchraydi. Mashg'ulot muhitining hissiy jihati pedagogik mahoratning eng kam muhokama qilinadigan, ayni paytda eng sezgir qismini tashkil etadi. Jismoniy tarbiyada shogirdning muvaffaqiyatsizligi ommaviy tarzda namoyon bo'lgani bois, bu yerda kamsitish ehtimoli boshqa fanlarga nisbatan yuqori. Jamoaga tanlashda oxirgi bo'lib qolish, mashq bajarilmaganda sinfdoshlarning kulgisi, pedagogning kinoyali izohi bularning har biri shogirdda jismoniy faollikka nisbatan uzoq muddatli salbiy munosabat shakllantirishi mumkin. Mazkur holatlarning oldini olish qo'shimcha resurs talab qilmaydi: jamoalarni shogirdlar emas, pedagog tuzishi, namoyish uchun zaif tayyorgarlikdagi shogirdni chaqirmaslik va xatoni ommaviy emas, individual tarzda tuzatish yetarli. Maqolaning maqsadi jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini o'tkazishda pedagoglar mahoratining tarkibini aniqlash va uni baholashning o'lchanadigan mezonlarini ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot vazifalari quyidagilardan tashkil topadi: fanning o'ziga xos sharoitlaridan kelib chiqadigan mahorat o'lchovlarini ajratish; diagnostik kuzatuv qobiliyatini mahoratning o'zagi sifatida asoslash; qayta aloqa berishning o'lchov tamoyilini belgilash hamda baholash mezonlari tizimini taklif etish. Ish tizimli-strukturaviy tahlil, qiyosiy va nazariy modellashtirish metodlariga tayanadi. Ilmiy yangilik mahoratni to'rt o'lchovli konstrukt sifatida asoslash va faol o'quv vaqti ko'rsatkichi orqali uni obyektiv o'lchanadigan hodisaga aylantirishdan iborat.

1. Mahoratning to'rt o'lchovli tuzilishi: Birinchi o'lchov fan-didaktik. U sport turini chuqur bilish bilan bir qatorda uni muayyan yosh va tayyorgarlik darajasiga moslashtira bilishni qamrab oladi: murakkab harakatni mantiqiy qismlarga ajratish, tayyorlovchi mashqlar tizimini qurish, yuklamani individuallashtirish. Ikkinchi o'lchov tashkiliy-boshqaruv. Unga tartib-qoidalarning o'rnatilganligi, o'tishlarning tezligi, jihozdan oqilona foydalanish va guruhlarni samarali taqsimlash kiradi. Mazkur o'lchovning asosiy ko'rsatkichi faol o'quv vaqtining ulushi. Uchinchi o'lchov kommunikativ-qayta aloqa. U ko'rsatmaning aniqligi, xatoni tuzatish uslubi, qayta aloqaning o'z vaqtidaligi va me'yoridan iborat. Mazkur o'lchovda mahorat ko'p gapirishda emas, kerakli paytda aniq va qisqa gapirishda namoyon bo'ladi. To'rtinchi o'lchov himoya-aksiologik. U xavfsizlikni ta'minlash, shogird qadr-qimmatini asrash va jismonan zaif ishtirokchini himoya qilishni qamrab oladi. Jismoniy tarbiyada mazkur o'lchov boshqa fanlarga nisbatan ko'proq yuklama oladi, chunki bu yerda muvaffaqiyatsizlik ommaviy tarzda ko'rinadi. To'rt o'lchovning rivojlanish darajasi mos tushmasligi mumkin. Sport turini mukammal biladigan, biroq mashg'ulotni tashkil eta olmaydigan pedagogning bilimi shogirdga yetib bormaydi; tartibni yaxshi saqlaydigan, ammo xato sababini ko'ra olmaydigan murabbiy esa intizomli, lekin samarasiz mashg'ulot o'tkazadi.

2. Diagnostik kuzatuv mahoratning o'zagi: Jismoniy tarbiya o'qituvchisining eng o'ziga xos kasbiy qobiliyati harakat xatosini ko'rish emas, uning sababini aniqlashdir. Xatoni har qanday kuzatuvchi ko'radi: to'p darvozaga tegmadi, sakrash past bo'ldi, muvozanat saqlanmadi. Mahorat esa sabab qayerda ekanligini belgilashdan boshlanadi. Mazkur farqning amaliy ahamiyati katta. Gandbolda sakrab zarba berishdagi nomaqbul natija ko'pincha qo'l harakatidagi nuqson sifatida talqin qilinadi va murabbiy aynan qo'lni tuzatishga kirishadi. Aslida sabab ko'p hollarda oldingi bosqichda depsinishning noto'g'ri bajarilishi yoki tananing havodagi holati bilan bog'liq bo'ladi. Natijada tuzatish ishi xato oqibatiga qaratiladi va samara bermaydi. Diagnostik kuzatuv ikki komponentni talab

Mualliflik huquqi egasi tomonidan ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

qiladi. Birinchisi harakat tuzilishini biomexanik jihatdan bilish: qaysi bosqich keyingisini belgilaydi va qaysi nuqsonlar zanjirli ta'sir ko'rsatadi. Ikkinchisi mashq qilingan ko'z: diqqatni butun harakatga emas, muayyan kalit nuqtaga qarata bilish. Diagnostik kuzatuvning yana bir muhim jihati xatolarni muhimlik darajasi bo'yicha tartiblash. Bir vaqtning o'zida bir necha nuqson ko'ringanda, ularning barchasini bir yo'la tuzatishga urinish samara bermaydi: shogird ko'p ko'rsatmani qabul qila olmaydi. Mahoratli pedagog zanjirning boshida turgan, qolgan nuqsonlarni keltirib chiqarayotgan asosiy xatoni ajratadi va dastlab faqat unga e'tibor qaratadi. Ko'p hollarda asosiy xato tuzatilgach, unga bog'liq ikkilamchi nuqsonlar o'z-o'zidan yo'qoladi. Mazkur qobiliyat tabiiy ravishda shakllanmaydi va maxsus mashq talab qiladi. Uni rivojlantirishning samarali usullari harakat yozuvini sekinlashtirilgan tartibda tahlil qilish, hamkasblar bilan bitta bajarilishni mustaqil baholab, so'ng xulosalarni solishtirish hamda tipik xatolar va ularning sabablari bo'yicha shaxsiy kuzatuv daftarini yuritishdir.

3. Faol o'quv vaqtini oshirish va qayta aloqa me'yori Faol o'quv vaqtini oshirishning birinchi vositasi navbatni bartaraf etish. Bitta to'p bilan ketma-ket ishlash o'rniga kichik guruhlarga bo'linish, bir vaqtning o'zida bir necha stansiyada ishlash va jihozlarni ko'paytirish qo'llanadi. Ikkinchi vosita o'tishlarni qisqartirish. Oldindan o'rnatilgan va mashq qilingan tartib-qoidalar signal bo'yicha yig'ilish, guruhlarga tez bo'linish, jihozni belgilangan joyga qo'yish mashg'ulotning har bir qismida bir necha daqiqa tejaydi. Uchinchi vosita ko'rsatmaning qisqaligi. Uzoq tushuntirish davomida shogirdlar harakatsiz turadi va e'tibor susayadi. Mahoratli pedagog ko'rsatmani qisqa namoyish bilan birlashtiradi va tushuntirishni mashq jarayoniga taqsimlaydi. Qayta aloqa masalasida yo'llanma gipotezasidan kelib chiqadigan amaliy qoida quyidagicha: qayta aloqa har bir urinishdan keyin emas, muayyan urinishlar guruhidan keyin berilishi; shogirdga avval o'z bajarishini mustaqil baholash imkoni qoldirilishi; ko'rsatma esa aniq va bitta kalit nuqtaga qaratilgan bo'lishi lozim. To'rtinchi vosita differensiatsiya. Aralash tayyorgarlikdagi guruhda bitta vazifa barcha uchun bir xil darajada mos kelmaydi: kuchli ishtirokchi zerikadi, zaifi esa uddalay olmaydi va ikkalasi ham mashqdan chiqib qoladi. Yechim bitta mashqning bir necha murakkablik variantini oldindan tayyorlash: masofani, tezlikni yoki qarshilik darajasini o'zgartirish orqali. Bunda muhim shart variantlarning ochiq va kamsitmaydigan tarzda taqdim etilishi. Mazkur qoida an'anaviy tasavvurga zid ko'rinishi mumkin, zero ko'p qayta aloqa g'amxo'rlik belgisi sifatida qabul qilinadi. Biroq uzoq muddatli o'zlashtirish nuqtai nazaridan shogirdning o'z harakatini mustaqil nazorat qila bilishi tashqi ko'rsatmadan muhimroqdir.

4. Baholash mezonlari va rivojlantirish shartlari: Baholashda mashg'ulotning tashqi tartibliligi asosiy mezon sifatida qo'llanilmaydi, chunki tartib samaradorlikning kafolati emas. Uning o'rniga besh mezon taklif etiladi: faol o'quv vaqtining ulushi; xato sababini aniqlash aniqligi; qayta aloqaning o'z vaqtidaligi va me'yori; xavfsizlik talablariga rioya qilish; hamda zaif tayyorgarlikdagi shogirdlarning jalb etilish darajasi. Oxirgi mezon alohida izohni talab qiladi. Jismoniy tarbiya aynan shunday fanki, unda zaif tayyorgarlikdagi shogird osongina chetda qolishi mumkin: uni jamoaga tanlamaydilar, unga to'p uzatmaydilar, u mashg'ulot davomida formal ishtirok etadi. Mahoratli pedagog bunday holatni kuzatib boradi va topshiriqlarni har bir ishtirokchi o'z darajasida muvaffaqiyat tajribasiga ega bo'ladigan tarzda loyihalaydi. Xavfsizlik mezoni esa boshqa barcha mezonlardan ustun turadi. U jihozning soz holati, maydonning tozaligi va xavfsiz masofalar, isitish mashqlarining yetarliligi, shogirdlar sog'liq holatining hisobga olinishi hamda murakkab mashqlarda sug'urtalashni qamrab oladi. Boshqa mezonlar bo'yicha yuqori natija xavfsizlik talablarining buzilishini hech qanday holatda oqlamaydi. Mezonlarning barchasi mashg'ulot kuzatuvi yoki videoyozuvi orqali obyektiv qayd etilishi mumkin. Bu esa mahoratni umumiy taassurot darajasidan

Mualliflik huquqi egasi tomonidan ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

o'lchanadigan ko'rsatkichlar darajasiga olib chiqadi va malaka oshirish ishiga aniq yo'nalish beradi. Rivojlantirishning uch sharti ajratiladi. Birinchisi o'z mashg'ulotini tahlil qilish amaliyoti: pedagog o'z mashg'ulotining yozuvidan faol o'quv vaqtini mustaqil hisoblaydi. Ikkinchisi kasbiy hamjamiyatda muhokama: hamkasblar bilan birgalikda mashg'ulot tahlili yakka tajribani umumiy kasbiy bilimga aylantiradi. Uchinchisi — sport turi bo'yicha uzluksiz izlanish, chunki harakat xatosining sababini faqat harakat tuzilishini chuqur biladigan pedagog ko'ra oladi.

XULOSA

O'tkazilgan tahlil jismoniy tarbiya o'qituvchisining mahoratini umumpedagogik ko'nikmalarga reduksiya qilish mumkin emasligini ko'rsatdi. Birinchidan, fan-didaktik bilim konsepsiyasiga muvofiq, mahorat fan mazmunidan mustaqil mavjud bo'lmaydi va har bir fanda o'sha fanning tabiati bilan belgilanadigan shaklga ega. Ikkinchidan, jismoniy tarbiyaning uch o'ziga xosligi — o'rganish predmetining ko'rinadigan bo'lishi, mashg'ulotning ochiq makonda olib borilishi va xavfsizlik masalasining konstitutiv xarakteri — mahoratning alohida o'lchovlarini taqozo etadi. Uchinchidan, mahoratning o'zagi harakat xatosini ko'rishda emas, uning sababini aniqlashdadir. Xatoni har qanday kuzatuvchi ko'radi; sababni esa faqat harakat tuzilishini biladigan va ko'zi mashq qilingan pedagog belgilay oladi. Mazkur qobiliyat tabiiy ravishda shakllanmaydi va maxsus rivojlantirishni talab qiladi. To'rtinchidan, faol o'quv vaqti ko'rsatkichi mahoratni obyektiv o'lchanadigan hodisaga aylantiradi. Tashqaridan tartibli ko'ringan mashg'ulotda shogirdlarning katta qismi kutayotgan bo'lishi mumkin va bu oddiy hisob mashg'ulotni qayta loyihalash uchun eng kuchli dalildir. Beshinchidan, yo'llanma gipotezasidan kelib chiqadigan xulosa an'anaviy tasavvurga zid: haddan tashqari ko'p qayta aloqa joriy bajarishni yaxshilasa-da, uzoq muddatli o'zlashtirishga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Demak, mahorat qayta aloqa berishni emas, uni o'rinli paytda ushlab turishni ham qamrab oladi. Oltinchidan, taklif etilgan to'rt o'lchovli model — fan-didaktik, tashkiliy-boshqaruv, kommunikativ-qayta aloqa va himoya-aksiologik o'lchovlar — bir-birini almashtira olmaydi. Sport turini mukammal bilish mashg'ulotni samarali tashkil etishni kafolatlamaydi. Yettinchidan, mahoratning yakuniy ko'rsatkichi eng kuchli shogirdning natijasi emas, eng zaif ishtirokchining mashg'ulotga jalb etilganlik darajasidir. Jismoniy tarbiya aynan shunday fanki, unda chetda qolgan shogird eng ko'p zarar ko'radi va uni ko'ra bilish pedagogik mahoratning eng ishonchli belgisi hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ergashbaev S. O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish // Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами. — 2025. — Т. 1, № 1. — С. 314—316.
2. «Pedagogning maqomi to'g'risida» O'zbekiston Respublikasining 2024-yil 1-fevraldagi O'RQ-901-son Qonuni // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. Shulman L.S. Those Who Understand: Knowledge Growth in Teaching // Educational Researcher. — 1986. — Vol. 15, № 2. — P. 4—14.
4. Ergashbayev S. Uzluksiz ta'lim tashkil etish orqali yoshlarning ma'naviy-falsafiy dunyoqarashini yuksaltirish // Bulletin of Contemporary Researches: Multidisciplinary. — 2025. — Vol. 1, № 1. — P. 10—13.
5. Siedentop D., Tannehill D. Developing Teaching Skills in Physical Education. — 4th ed. — Mountain View, CA: Mayfield Publishing, 2000. — 400 p.
6. Rink J.E. Teaching Physical Education for Learning. — 7th ed. — New York: McGraw-Hill, 2014. — 384 p.

Mualliflik huquqi egasi tomonidan ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

7. Mirzaolimjon og'li M.M., Shohbozbek E. Yangi O'zbekistonning ta'lim siyosati va universitetlarning yangi modellari // Pedagogik islohotlar va ularning yechimlari. — 2025. — Vol. 16, № 01. — B. 325—328.
8. Schmidt R.A., Lee T.D. Motor Control and Learning: A Behavioral Emphasis. — 5th ed. — Champaign, IL: Human Kinetics, 2011. — 581 p.
9. Metzler M.W. Instructional Models for Physical Education. — 3rd ed. — Scottsdale, AZ: Holcomb Hathaway, 2011. — 456 p.
10. Hattie J. Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. — London: Routledge, 2009. — 378 p.

Mualliflik huquqi egasi tomonidan ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.